

ภาคพิเศษ

ภาคพิเศษนี้จะกล่าวถึงการกลายเสียงและการกลายความหมายโดยสรุปเอาแต่หัวข้อสำคัญๆ จากหนังสือบาลีสันสกฤตในภาษาไทย ของ ศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ พันธุเมธา เพื่อประโยชน์แก่ผู้ที่มิได้เรียนกระบวนวิชา TH 323 มาก่อน ผู้ที่เคยเรียนกระบวนวิชา TH 323 มาแล้ว ก็อาจจะไปอ่านหนังสือภาษาต่างประเทศในภาษาไทย หน้า 54-78 ได้เลย

การกลายเสียงและการกลายความหมายในหนังสือบาลีสันสกฤตในภาษาไทยเป็นเรื่องของความเกี่ยวข้องระหว่างภาษาบาลีสันสกฤตกับภาษาไทยโดยเฉพาะ ตัวอย่างที่จะนำมาใช้จึงเป็นคำในภาษาเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม ในคู่มือนี้จะแทรกตัวอย่างคำในภาษาอื่นลงไปบ้างเท่าที่จะกระทำได้

การกลายเสียง

การกลายเสียงคือการที่เสียงของคำในภาษาอื่นที่เราขี้นมาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม จำแนกออกไปได้เป็นสองอย่าง คือ

1. การกลายเสียงโดยไม่เจตนา คือการเปลี่ยนแปลงเสียงไปตามธรรมชาติของภาษา เป็นการเปลี่ยนแปลงไปเองโดยที่เรามิได้มีเจตนาจะให้เป็นอย่างนั้น

2. การกลายเสียงโดยเจตนา คือการเปลี่ยนแปลงเสียงไปเพราะเราต้องการจะให้ไพเราะถูกใจเราหรือถูกใจผู้อ่านผู้ฟัง โดยมากเพื่อนำมาใช้ในบทหรือกรองจะแยกกล่าวตามลำดับดังนี้

1. การกลายเสียงโดยไม่เจตนา จำแนกออกได้เป็นการกลายเสียงสระและการกลายเสียงพยัญชนะ

1.1 เสียงสระ กลายไปในลักษณะต่างๆ คือ

ก. อัตราเสียงสั้นยาว คือคำในภาษาเดิมเสียงสั้น เรามาเปลี่ยนแปลงให้เป็นเสียงยาวเรียกว่า การยืดยเสียง คำในภาษาเดิมเสียงยาว เรามาเปลี่ยนแปลงให้เป็นเสียงสั้นเรียกว่า การทอนเสียง ดังตัวอย่าง

การยืมเสียง

	<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>
<u>อิ</u>	มุณี	<u>อิ</u>	มุณี
	ฤษี		ฤษี
<u>อุ</u>	ครุ	<u>อุ</u>	ครุ
	ศตฺรุ		ศັตฺรุ
	ฤๅ		ฤๅ

การทอนเสียง

	<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>
<u>อิ</u>	นิตี	<u>อิ</u>	นิตี
	นิล		นิล
	วีณา		พิณ
<u>อุ</u>	สุกร	<u>อุ</u>	สุกร

ข. เสียงสระในภาษาบาลีสันสกฤตที่ไม่มีในภาษาไทยกลายเป็นเสียงสระที่มีแต่ในภาษาไทย คือเสียง ไอ ที่มีตัวสะกดในภาษาสันสกฤตกลายเป็นเสียง แอ ของไทย เช่น

<u>สันสกฤต</u>	<u>ไทย</u>
โสนฺย	แสนย
ไวหฺย	แพทย์
ไวศฺย	แพศย์

ค. เสียงสระที่ต่างก็มีตัวยกันกลายเป็นเสียงสระที่มีแต่ในภาษาไทย เช่น

	<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>
<u>อะ</u>	คุรห	<u>เออะ</u>	เคราะห์
<u>อิ</u>	ลึงฺค	<u>อิ</u>	ลิงค์
	มหีมา		มหีมา
	อธิก		อธิก

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>อิ</u>	ศิกษ	<u>อิ</u>	ศิกษา
	ผลิก		ผลึก
<u>อิ</u>	หีน	<u>อิ</u>	หีน
<u>อิ</u>	กิริติ	<u>เอีย</u>	เกียรติ
	กุษิร		เกษียร
<u>อิ</u>	ศิริ	<u>เอีย</u>	เศียร

ง. เสียงสระบาลีสันสกฤตกลายเป็นเสียงสระที่ต่างก็มีใช้ด้วยกัน เช่น
-สระหน้า (อิ อี, เอะ เอะ, แอะ แอ) ด้วยกัน

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>อิ, อี</u>	วิตาน	<u>เอ</u>	เพตาน
	สีมา		เสมา

-สระหลัง (อุ อู, โอะ โอ, เออะ ออ) ด้วยกัน

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>อุ, อู</u>	โกหก	<u>โอ</u>	โกหก
	โกมุท		โกมุท

-สระกลาง (อะ อา, อี อี้, เออะ เออ) กับสระหน้า

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>อะ</u>	วิกุล	<u>อิ</u>	พิกุล
	พิรุณ		พิรุณ
<u>อะ</u>	เบญจ	<u>เอ</u>	เบญจ
	เพชร		เพชร

-สระกลางกับสระหลัง

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>อะ</u>	พทร	<u>อุ</u>	พุทรา
	เชตวน		เชตุน

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>อะ</u>	กมล	<u>โ</u>	โกมล
<u>อุ</u>	ปุโรหิต	<u>อะ</u>	ปุโรหิต, ประโรหิต

1.2 เสียงพยัญชนะ กลายไปในลักษณะต่างๆ คือ

ก. กลายเป็นเสียงที่มีที่เกิดใกล้เคียงกันหรือแห่งเดียวกัน เช่น

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>ณ</u>	ณิน္ชฎา	<u>ช</u>	ชนิน္ชฎา
<u>ก</u>	กฤตติกา	<u>ค</u>	คนโท
<u>ช</u>	ชจร	<u>ก</u>	ก่าจร
<u>ส</u>	สลากา	<u>ฉ</u>	ฉลาก
	สิมพลี		ฉิมพลี

ข. พยัญชนะบาลีสันสกฤตบางเสียงออกเสียงได้สองเสียงในภาษาไทย เช่น

<u>บาลีสันสกฤต</u>		<u>ไทย</u>	
<u>ป</u>	ปลุลงก	<u>ป</u>	บัลลังก์
	ปฤพิศ		บัลพิศ
<u>ป</u>	ปทุม	<u>ป</u>	ปทุม
<u>ค</u>	คารา	<u>ค</u>	คารา
	ครุชนี		ครรชนี
<u>ค</u>	คาล	<u>ค</u>	คาล
	คณฑา		คัณฑา
<u>ณ</u>	ทฤษฏี	<u>ณ</u>	ทฤษฏี
	ฎีกา		ฎีกา
<u>ณ</u>	ปฎิมา	<u>ณ</u>	ปฎิมา
	ปฎิทิน		ปฎิทิน

ค. การแทรกเสียงพยัญชนะ มี 5 กรณี คือ

-แทรกพยัญชนะต้นของพยางค์ที่ตามมาลงเป็นตัวสะกดอีกตัวหนึ่ง เช่น

ลดา	เป็น	ลัดดา		
อมาตย์	"	อำมาตย์ (อัมมาตย์)		
-แทรกพยัญชนะเสียงต่างๆเพื่อให้ออกเสียงสะดวกขึ้น เช่น				
ยมบาล	เป็น	ยมพบาล		
เหวคา	"	เทพยคา		
-แทรกอิทธิสระ คือ ย ว เช่น				
ไอร่า (เอร่าวณ)	เป็น	ไอยร่า		
เส่าภาคย์	"	เส่าวภาคย์		
-แทรกนิคหิต เช่น				
มกฏ	เป็น	มงกฏ		
มกร	"	มังกร		
-แทรก ร สะกดที่ออกเสียงเป็นแม่ กน เช่น				
มาตา	เป็น	มารตา		
มายา	"	มารยา		

ง. การสับเสียง คือการที่เสียงควรรอกภายหลังกลับมาออกก่อน ส่วนเสียงที่ควรรอกก่อนกลับมาออกภายหลัง เช่น

อุฎกาปาท	เป็น	อุกลาปาท
จกัรวาก	"	จากพรวาก

2. การกลายเสียงโดยเจตนา จำแนกออกเป็นการตัด การเติม การตัดคำผิด การเทียบ-แนวเทียบผิด การลากเข้าความ การลากเข้าความด้วยเข้าใจผิด และการลากเข้าภาษาบาลี-สันสกฤต

2.1 การตัด อาจตัดส่วนหน้า ส่วนกลาง หรือส่วนท้ายของคำ ความหมายอาจเปลี่ยน-ไปบ้าง หรืออาจคงเดิม คำที่พบบ่อยๆมีดังนี้

ก. ที่ตัดหน้าคำ ได้แก่

อโสภ	เป็น	โสภ	สามเณร	เป็น	เณร
อนุช	"	บุช	อุโปสถ	"	โบสถ์
นฤทธี	"	ฤทธี, ทธี	อภิเสก	"	ภิเสก, เสก

ข. ที่ตัดกลางคำ ไค้แก่

อรุโทย เป็น อโทย วนานุตร เป็น พนาทร

ค. ที่ตัดท้ายคำ ไค้แก่

ไกลาหล เป็น ไกลา อกุโขภี เป็น อักโข, โข
ไอราวณ " ไอยรา คุริศูล " ตรี

2.2 การเติม มีอยู่สองแห่ง คือ

ก. เติมกลางคำ มีการเติม ษ ส เช่น ราตรี เป็น ราษตรี, ภรุตา เป็น ภัสตา

ข. เติมท้ายคำ มีการเติม ส ศ เช่น ลีลา เป็น ลีลาศ, นิร เป็น นิราศ

2.3 การตัดคำผิด คือตัดส่วนท้ายของพยางค์ต้นมาเป็นพยัญชนะต้นของพยางค์ท้าย เช่น

คักษัย ตัดผิดมาจาก ชีวิตกุษย (ชีวิต + กุษย = การสิ้นชีวิต)

ณรงค์ ตัดผิดมาจาก ทรนรงค์ (ทรน + รนรงค์ = สนามรบ)

2.4 การเทียบแนวเทียบผิด คือการสำคัญผิดโดยถือแนวเทียบอย่างใดอย่างหนึ่งเป็นหลัก-
ทั้งที่ไม่เกี่ยวข้องกันเลย เช่น คำบาลีที่ใช้พยัญชนะซ้อน คุณ นั้น คำสันสกฤตมักใช้ รุค ซึ่ง-
เรามาใช้เป็น รรค เช่น วรุค (ข.) เป็น วรุค (ส.) เรามาใช้ วรรค ด้วยเหตุนี้เมื่อ-
เราเห็น ชุค กับ มรุค ของภาษาบาลี เราก็เข้าใจว่ารูปสันสกฤตเป็น ชรุค กับ มรุค จึงมา-
ใช้ว่า ชรรค กับ มรรค ในภาษาไทย แต่ที่จริงแล้วภาษาสันสกฤตเป็น ชุค กับ มารุค (รูป-
นี้มีใช้ใน ชลมารค กับ สดลมารค) ทั้งนี้เรียกว่าเป็นการเทียบแนวเทียบผิด

2.5 การลากเข้าความ คือการเปล่งเสียงคำบาลีสันสกฤตให้ฟังเป็นคำไทยๆ หรือเป็น-
คำที่คนไทยเข้าใจความหมายอยู่แล้ว เช่น

คนธรรพ์ มาจาก คนุธรว เป็นชาวสวรรค์พวกหนึ่ง ไม่ใช่คน

จากพราภ มาจาก จุภรวาก เพราะเข้าใจว่านภจักรวากเป็นนภที่ต้องพราภจากกัน

2.6 การลากเข้าความด้วยเข้าใจผิด คือการเปลี่ยนแปลงเสียงเพื่อให้ได้ความหมายตาม-
ต้องการ บางทีเพื่อให้เข้ากับเรื่องที่แต่งประกอบขึ้น หรือบางทีเปลี่ยนแปลงเสียงเพียงให้มี-
ความหมายแล้วแต่นิยายชั้นประกอบเรื่อง เช่น

มณโฑ ชื่อมเหสีหศกัณฐ์ เราเข้าใจว่ามาจาก มณูชุก แปลว่า กบ จึงมีนิยายตน-

กำเนิดของนางมณฑิธาว่าเป็นนางที่อุทิศชู้ขึ้นมาจากภพ เพราะเห็นคุณความดีที่ยอม-
 โทกลงไปตายในอ่างน้ำนม เพื่อบอกให้ผู้อื่นรู้ว่าในอ่างน้ำนมนั้นมีพิษที่นางนาคมา-
 คายไว้ ในหนังสือรามเกียรติ์ของเรา มีกล่าวถึงตอนนี้ไว้ว่า

"เมื่อนั้น	พระมหาคาบสทั้งสี่
ไค้พิงมณฑิธา	ยินดีแล้วปรึกษากัน
ชะรอยนางนาคีซึ่งหุจรีค	มาคายพิษจะให้เราอาสัญ
นางกบสุเสียชิววัน	หาไม่เราท่านจะบรรลือ
อย่าเลยจะชู้ขึ้นเป็นหญิง	จะจัดสิ่งทั้งามประสมใส่
ให้สิ้นใจมนางฟ้าสุราลัย	เลิศล้ำกว่าไตรโลกา"

แล้ว

"จึงให้นามตามชาตินงคราญ ชื่อมณฑิธาเอวมาลย์มารศรี"
 แต่นิยายนี้ไม่มีในรามายณะ ในรามายณะนั้น มเหสีของทศกัณฐ์ชื่อมณฑิธา แปลว่า "นางผู้มี-
 เอวเล็ก" (มณฑิ "น้อย," อูหรี "ผู้มีเอว") เป็นธิดาพระยาแหตย์กับนางอัปสร

2.7 การลากเข้าภาษามาลีสันสกฤต บางทีเรียกว่า "การลากเข้าวัด" คือการที่ผู้สันสกฤต-
 ภาษามาลีสันสกฤตพยายามแปลงเสียงคำในภาษาอื่นๆ ให้กลายเป็นเสียงภาษามาลีสันสกฤต เช่น
 พระศรี ที่เราหมายถึงหมากพลู น่าจะมาจากคำว่า สีเรห์ (sireh) ของภาษา-
 มลายูที่แปลว่า พลู
 ธรณีประตุ เขียนแบบคำบาลีสันสกฤต แต่น่าจะเป็นคำ เคอร์ณี (dērnī) ของภาษา-
 มลายูที่แปลว่า ธรณีประตุ

ในหนังสือภาษาต่างประเทศในภาษาไทย ศาสตราจารย์ ดร.บรรจบ พันธุเมธาได้กล่าว-
 ถึงการกลายเสียงสูงต่ำหรือเสียงวรรณยุกต์ไว้ด้วย การกลายเสียงสูงต่ำเราใช้กับคำของ-
 ภาษาที่ตามปกติไม่มีเสียงสูงต่ำ เช่น อังกฤษ เขมร ขวา-มลายู บาลีสันสกฤต เช่น คำภาษา-
 ต่างประเทศที่ออกเสียงสามัญ เรามาวใช้เป็นเสียงจัตวา ได้แก่

<u>บาลีสันสกฤต</u>	สุนาน	<u>ไทย</u>	สนาน (สะ-หนาน)
	สมย		สมัย (สะ-ไหม)
	กษย		กษย (กะ-ใส่)

<u>ชวา-มลายู</u>	burong	<u>ไทย</u>	บุรง "นก"
	bulan		บุลัน "เดือน, ดวงจันทร์"
	bunga		บุหงา "ดอกไม้"
	sungai		สุโง "แม่น้ำ"

เป็นต้น

การกลายความหมาย

การกลายความหมายคือการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำในภาษาที่เราใช้มา ให้จำแนกออกได้เป็นสี่อย่าง คือ

1. ความหมายแคบเข้า คือการที่เราลดความหมายของคำในภาษาที่ยืมมาให้เหลือน้อยกว่าเดิมหรือกินเนื้อที่น้อยกว่าเดิม
2. ความหมายขยายตัวหรือกว้างออก คือการที่เราเพิ่มความหมายของคำในภาษาที่ยืมมาให้มากขึ้นหรือกินเนื้อที่กว้างขวางขึ้นกว่าเดิม
3. ความหมายย้ายที่ คือการที่ความหมายของคำที่ยืมมาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมโดยสิ้นเชิงหรืออาจมีเค้าของความหมายเดิมเหลืออยู่บ้าง
4. การกลายเสียงเพื่อแยกความหมาย คือการที่เรานำคำในภาษาที่ยืมมาเปลี่ยนแปลงเสียงเป็นสองเสียงหรือกว่านั้น แล้วกำหนดให้แต่ละเสียงมีความหมายอย่างหนึ่ง เป็นการสร้างคำใหม่เพิ่มขึ้นในภาษาด้วย และทำให้ใช้ได้สะดวกไม่สับสน เพราะเสียงต่างกันไป จะแยกกล่าวตามลำดับดังนี้

1. ความหมายแคบเข้า มีสองลักษณะ คือ
  - 1.1 ใช้ในความหมายจำกัด คือคำเดิมมีความหมายกลางๆ หรือกินเนื้อที่มาก แต่เราใช้ให้ความหมายจำกัดลงไปทางทิศหรือทางเลขก็ได้ หรือใช้ในทางกลางๆก็ได้ เช่น

พายุ มาจาก วายุ (บ., ส.) เดิมแปลว่า ลมทั่วไป เป็นคำกินเนื้อที่กว้าง เรา-
มาใช้ว่า ลมแรงจัด กินเนื้อที่แคบกว่าเดิม

เปรต มาจาก เปต (บ.), เปุรต (ส.) เดิมหมายถึงวิญญาณของผู้ตาย ผู้ตาย-
ไปแล้ว ดี เป็นคำกินเนื้อที่กว้าง เรานำมาใช้ให้หมายถึงผีพวกหนึ่งที่เกิดในอบายภูมิ

รูปร่างสูง ผอมโซ เพราะปากเล็กเท่ารูเข็ม กินเนื้อที่แคบกว่าเค็ม
 กูรูจ (โกูรูจ) เขมรแปลว่า สัมชนิตต่างๆ ซึ่งกินเนื้อที่กว้าง แต่เรามาใช้เรียก-
 สัมเพียงชนิตเดียว และเค็ม มะ เข้าไปข้างหน้าด้วยเป็น มะกรูด กินเนื้อที่แคบ-
 กว่าเค็ม

คบาล (คบัล) เขมรหมายถึง ครกทุกชนิด ซึ่งกินเนื้อที่กว้าง แต่เรามาหมายถึงครก-
 ต่ำหมากชนิดหนึ่งเท่านั้น กินเนื้อที่แคบกว่าเค็ม

1.2 ใช้ความหมายเดียว คือคำเค็มมีหลายความหมาย แต่เราเลือกใช้เพียงความหมาย-
 เดียว เป็นการทำให้ความหมายแคบเข้าในทางจำนวน เช่น

กุศล (ส.) เค็มมี 6 ความหมาย คือ ฉลาด ชำนาญ สันทัด ที่มีคุณธรรม ที่ถูก ที่ควร
 แต่เราใช้ความหมายว่า ที่มีคุณธรรม เท่านั้น

จมูลง (จ้อมลอง) ในภาษาเขมรมี 3 ความหมาย คือ ช้ำม สะเคาะเคราะห์
 ถ่ายแบบ แต่เราใช้ความหมายว่า ถ่ายแบบ เท่านั้น

curry ในภาษาอังกฤษมี 3 ความหมาย คือ แกงกะหรี่ แปรงชนให้สัคว์ ประจบ-
 ประแจง แต่เราใช้ความหมายว่า แกงกะหรี่ เท่านั้น

2. ความหมายขยายตัวหรือกว้างออก มีสองลักษณะ คือ

2.1 ใช้คำที่เค็มมีความหมายจำกัดให้หมายได้ทั่วไป คือเค็มมีความหมายแคบ อาจหมาย-
 ถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เรามาใช้ให้ครอบคลุมสิ่งอื่นๆด้วย ทำให้กินเนื้อที่กว้างกว่าเค็ม เช่น

คงคา (บ.,ส.) เค็มหมายถึงแม่น้ำคงคาซึ่งเป็นแม่น้ำศักดิ์สิทธิ์ของประเทศอินเดีย-
 เท่านั้น แต่เรามาใช้ให้หมายถึงแม่น้ำสายใดก็ได้และยังหมายถึงน้ำก็ได้ด้วย จึง-
 กินเนื้อที่กว้างกว่าเค็ม ดังตัวอย่าง

"รั้วแขวงกรมการชาวบ้านช่อง ว่างร่องคว้านอยู่หัวนโหว

เห็นจระเข้คาบคนบนบันได เอาออกไปฟาดหางกลางคองคา" (ขุนช้างขุนแผน)

และ

"เกสรร่วงลงในคองคา พระพายพัดหอมฟุ้งจรุงใจ" (อิเหนา)

คองคา คำแรกหมายถึง แม่น้ำ คำหลังหมายถึง น้ำ

เวที (บ.,ส.) เติมหมายถึงที่บูชาหรือที่ซึ่งยกพื้นขึ้นเพื่อทำพิธี แต่เราหมายถึง-
ที่ยกพื้นเพื่อการแสดงต่างๆ เช่น เวทีมวย เวทีละคร เวทีประกวดนางงาม
เวทีร่าวก เป็นต้น

2.1 เพิ่มความหมายอื่นขึ้นและความหมายเดิมก็ยังใช้อยู่ เช่น

กมล (บ.,ส.) เติมแปลว่า คอกบัว เรามาใช้ให้หมายถึง คอกบัว และ ใจ
มาลา (บ.,ส.) เติมแปลว่า พวงดอกไม้ เรามาใช้ให้หมายถึง พวงดอกไม้
และ หมวก

godown เติมแปลว่า โรงเก็บสินค้า เรามาใช้ให้หมายถึง โรงเก็บสินค้า รถ-
บรรทุกชนิดหนึ่ง และ ที่เก็บศพ

3. ความหมายย้ายที่ คำที่มีความหมายย้ายที่บางคำสืบสาวสาเหตุได้ บางคำก็สืบสาว-
สาเหตุไม่ได้ เช่น

คัสกร (ส. ศสุกร) แปลตามศัพท์ว่า ผู้ทำการอย่างนั้น หมายความว่า ชโมย
แต่เรามาใช้ให้หมายความว่า ข้าศึก ศัตรู

อกภัย (บ.,ส.) แปลตามศัพท์ว่า ไม่กลัว แต่เรามาใช้ให้หมายความว่า ออกโทษให้
นิยม (บ.,ส.) แปลว่า ระงับยับยั้ง ควบคุม จำกัด กำหนด หรือตกลงกัน แต่เรา-
มาใช้ให้หมายความว่า พอใจ นับถือ ชอบ

ตะแลงแกง คำเขมรว่า ตูรแพงแกง (ตูรอแลงแกง) เติมแปลว่า ที่มีสี่หน้า แยก-
เป็นสี่อย่าง ทางสี่แพร่ง แต่เรามาใช้ให้หมายความว่า ที่ประหารนักโทษ ที่-
ความหมายย้ายที่มาเป็นเช่นนี้คงเป็นเพราะว่าสมัยก่อนเมื่อจะประหารชีวิตนักโทษ-
ก็จะทำกันที่ทางสี่แพร่งเพื่อประจานความผิดมิให้ผู้อื่นเอาเยี่ยงอย่าง เพราะทางสี่-
แพร่งจะมีผู้สัญจรไปมามาก

4. การกลายเสียงเพื่อแยกความหมาย คือนำคำที่ยืมมาคำเดียวแยกเสียงให้ต่างกันไป
และให้มีความหมายต่างกันไปด้วย เช่น

ฐาน (บ.) แปลว่า ที่ตั้ง สถานที่ สถานะ ภาวะ เราแยกเสียงและความหมายเป็น

ฐาน (ถาน) แปลว่า ที่ตั้ง ที่รองรับ เช่น ฐานพระ ฐานอิง และแปลว่า ประการ
ใดด้วย เช่น "โทษฐานลักทรัพย์" เป็นต้น

ฐาน (ถานะ) แปลว่า ตำแหน่ง ภาวะ เช่น "ชายคนนั้นมีฐานะดี" เป็นต้น
 ชุก (จุก) เขมรแปลว่า หนาแน่น หมวก เราแยกเสียงและความหมายเป็น
 ชุก แปลว่า หนาแน่น มีคั้น มีมากมาย มีบ่อยๆ เช่น "ผลไม้ชุก," "ฝนชุก"
 เป็นต้น

จุก แปลว่า หมวก คือหมวกเล็กๆที่สวมกเอาไว้ตรงหม่อม

คู (กู) เขมรแปลว่า คูน้ำ คู เรามาแยกเสียงแยกความหมายว่า คู คู
 กังนี้ เป็นต้น

คำถามเพื่อทดสอบ

1. คำบาลีสันสกฤตในข้อใดเราใช้ให้ความหมายย้ายที่

1. มาลา	2. พายุ	3. คงคา	4. ศัสตรา
---------	---------	---------	-----------
2. คำอังกฤษในข้อใดเราใช้ให้ความหมายย้ายที่

1. scrum	2. ball	3. screw	4. salad
-----------------	----------------	-----------------	-----------------
3. คำเขมรในข้อใดเราใช้ให้ความหมายย้ายที่

1. กูรูจ	2. เข็ง	3. คุรโปก	4. กูรเบา
----------	---------	-----------	-----------
4. คำเขมรในข้อใดเราใช้ให้ความหมายแคบเข้า

1. โกร	2. จรุง	3. ชุนร	4. ชิง
--------	---------	---------	--------
5. คำบาลีสันสกฤตในข้อใดเราใช้ให้ความหมายแคบเข้า

1. สีนธุ	2. อภัย	3. เวที	4. กรรม
----------	---------	---------	---------
6. คำเขมรในข้อใดไทยเรานำมาแยกเสียงให้มีสองความหมาย

1. จุรก	2. นั	3. ชูล่าง	4. โหลง
---------	-------	-----------	---------
7. คำอังกฤษในข้อใดเรานำมาใช้ให้ความหมายกว้างออก

1. fancy	2. fan	3. fit	4. free
-----------------	---------------	---------------	----------------
8. คำในข้อใดเป็นการคัดคำผิด

1. โอชรา	2. ฤทัย	3. โกลา	4. ตรงค์
----------	---------	---------	----------
9. คำในข้อใดแทรกอิทธิพลสระ

1. อุวชน	2. สุวคนธ์	3. เขาวมาลย์	4. ไชยทาน
----------	------------	--------------	-----------

10. คำในข้อใดแทรกนิตินิต

1. มงกุฏ   2. สังคม   3. สันดาน   4. สัจจร

11. คำในข้อใดกลายเป็นลักษณะลากเข้าความ

1. ตักขัย   2. สารหนู   3. จากพราภ   4. จังหัน

12. คำในข้อใดกลายเป็นเสียงโดยไม่เจตนาทุกคำ

1. ฤษี ศัตรู   2. อักโข ยมพบาล   3. ลีลาศ โบสถ์   4. มารคา พุทธรา

คำตอบ

1. (4)   2. (1)   3. (3)   4. (2)   5. (4)   6. (1)
7. (2)   8. (4)   9. (2)   10. (1)   11. (3)   12. (1)

ตัวอย่างข้อสอบแบบอัตนัย

1. ให้เลือกตอบเพียงหัวข้อเดียว (20 คะแนน)

- 1.1 เหตุใดไทยเราจึงรับคำในภาษาอื่นมาใช้ จงยกเหตุผลมากล่าวเป็นข้อๆและยกตัวอย่างประกอบให้เห็นจริง
- 1.2 คำในภาษาอื่นที่ไทยเรารับมาใช้นั้นเข้ามาในภาษาไทยโดยทางใดบ้าง จงบอกมาสักสี่ทางและยกตัวอย่างประกอบ
- 1.3 การสร้างคำในภาษาเขมรกับภาษาอังกฤษเหมือนกันในแง่ใดบ้าง บอกมาแต่ที่เหมือนกันพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2524)

2. ให้เลือกตอบสองหัวข้อ (20 คะแนน)

- 2.1 ความหมายแคบเข้าคืออะไร มีกี่อย่าง อะไรบ้าง จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
- 2.2 ความหมายกว้างออกคืออะไร มีกี่อย่าง อะไรบ้าง จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ
- 2.3 การกลายเป็นเสียงโดยเจตนาคืออย่างไร จงอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2524)

3. จงเลือกอธิบายมา เพียงหัวข้อเดียว (20 คะแนน)

3.1 ภาษาอังกฤษสร้างคำนามและคำคุณศัพท์ด้วยวิธีใดบ้าง

3.2 การลงอุปสรรคในภาษาเขมร

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2525)

4. จงเลือกตอบสองหัวข้อ (20 คะแนน)

4.1 ที่กล่าวว่าความหมายขยายตัวมีสองลักษณะนั้น คืออะไรบ้าง อธิบายสั้นๆและยกตัวอย่างประกอบ

4.2 เราแทรกเสียงสระและเสียงพยัญชนะให้แก่คำภาษาอื่นที่ยืมมาใช้เพื่ออะไร และแทรกลงไปที่ใดของคำที่ยืมมา

คำต่อไปนี้คำใดแทรกเสียงสระอะไรและคำใดแทรกเสียงพยัญชนะอะไร

บริษัต์ สมร มงกุฎ มารยา เสาวคนธ์ ไอยรา มังกร ไชมงคล

กฤติยาคม (หญ้า) ฝรั่ง

4.3 ปัจจุบันนี้เรารับคำและสำนวนอังกฤษมาใช้มาก บางคำบางสำนวนก็อาจจำเป็นแต่ส่วนมากไม่จำเป็นเลย เราอาจใช้คำและสำนวนไทยแทนได้ ขอให้ท่านแก้คำและสำนวนต่อไปนี้ให้เป็นภาษาไทยที่สื่อความหมายได้เข้าใจกัน

ก. ภายใต้อำนาจของนายกรัฐมนตรีคนนี้ รัฐบาลจะอยู่ได้ครบเทอม

ข. เราจะต้องจ่ายค่าคืนเนอรั่มอนี้ 100 บาทต่อหัว

ค. มันเป็นวันที่ทุกคนเต็มไปด้วยความสุขในวันนี้

ง. เขาถูกตามตัวไปให้เคลียร์หนี้สิน

จ. อย่างไม่คาดฝัน ทีมฟุตบอลไทยมีชัยชนะเหนือทีมฟุตบอลมาเลเซีย 3 ประตูต่อ 1

(ภาค 1 ปีการศึกษา 2525)

5. จงเลือกอธิบายมา 1 หัวข้อ (20 คะแนน)

5.1 การแทรกเสียงนิกหิตที่พยัญชนะควบกล้ำและการแทรกเสียงนิกหิตที่พยัญชนะเดี่ยวในภาษาเขมรมีการปฏิบัติต่างกันอย่างไร อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

5.2 การลงปัจจัย (suffix) ในภาษาอังกฤษทำให้คำที่ถูกลงปัจจัยแล้วนั้นเปลี่ยนแปลงหน้าที่และความหมายไปอย่างไรบ้าง อธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

5.3 เรารับคำภาษาอังกฤษเข้ามาใช้ในภาษาเราในลักษณะใดบ้าง บอกมา 3 ลักษณะ พร้อมตัวอย่าง และคำต่อไปนี้เรารับมาใช้ในลักษณะใด : **scrum, number, sheet, culture, bus**

5.4 จงกล่าวถึงสาเหตุที่เรารับคำภาษาอื่นมาใช้ในภาษาของเรา พร้อมทั้งยกตัวอย่าง (ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2525)

6. คำภาษาต่างประเทศต่อไปนี้

ก. เดิมเป็นภาษาอะไร

ข. เดิมแปลว่าอะไร หรือหมายถึงอะไร

ค. ในภาษาไทยแปลว่าอะไร

ง. เมื่อใช้ในภาษาไทย เปลี่ยนความหมายไปในแง่ใดหรือไม่

อภัย ตะแลงแกง ความญ คางคก เซ็น ฤทัย ฤธรรม ตะโพก กะรัง

กุดัง เรือน เณริน ประมวล กงสี เซ็ง ไล้ บะจ้อ

ให้เลือกตอบเพียง 10 คำ โดยทำตามตัวอย่างต่อไปนี้

กระโถง   n. ภาษาเขมร

ข. ไบเรือ

R. เส้าไบเรือ

ง. ความหมายย้ายที่

(ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษา 2525)